Brassó, 1892. VIII. évfolyam. 1421k szám. Szombat, november 26.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Különálló egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Grosz Gusztáv lottokollektorjában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések levelétnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-uteza 26. szám alatt,
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztésért felelős:
FEJER VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-uteza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

A „harczi" jelszó.

Ha valaki még a mult heti események után is, a melyeknek csucspontja a Szapáry-kabinet felvaltásában volt a Wekerle miniszterium által, kétkedett, hogy azonnal komolyan hozzá látnak az egyházpolitikai helyzet rendezéséhez s azt usque ad finem szorosan kereszteltvisznik, az utáu az attaque után, melyre a „Magyar Állam" a napokban kiruhat, tisztában kell lennie, meg kelle bizonyosodnia a felől, hogy ez ügyben nem lesz többé temporizálás, hanem hivatva lesz a törvényhozás azonnal és szerénjen hozzá fogni a rendezés müvéhez.

Az ultramontán hirlap kiadta a „harczi" jelszót. Elvtársai nevében elkeseredett, minden fegyverrel viselendó hadat üzen az államnak. Nemcsak püspöki értekezleteket, egyháznegyei és tartományi zsinatokat, hanem választói és népgyűléseket kell tartani, a törvényhozás tagjainak megfémlitése végett, az egyház pedig használja ne csak a rábeszélő szót a szószéken, hanem a gyóntatószéket is és minden "sacramentális lelkiismereti, üdv- és átokszert, a polgári házasság belépésének az államogba, alkotmányba és társadalmi rendbe, elháritása végett. Meg kell tagadni a törvényesitő keresztelést, a házasság megáldását, a feloldozást, sót még az egyházi eltemetést is azoktól, a kik polgári házasságot kötnek; még csak az interdictum hiányzik, hogy kiegészitessék az, a mivel az egyház pokollá változtathatja a földi életet, ha haragszik.

Ezzel szemben a „Pester Correspondenz" azon meggyőződését adja kifejezést, hogy itt a „Magyar Állam" a tulajdon epekiöntéseit viszi a nyilt piaczra Magyarország katholikus lakosságának emanatiói gyanánt, és hogy a vakbuzgó ujság ebben sem számos hívőre, sem számot tevő helyeslésre nem talál a nagy közönségben.

A „vallásháboru" abban a torz alakban, melyben a „Magyar Állam" hirdeti Magyarországon egyszerüen lehetetlen; ahoz mindenekelőtt a püspöki kar nagyon nobilis érzelmeiben és allureiben, ahoz a nemzet történelmi fejlődése nagyon sok tántorithatlan példáját mutatja fel a hazafias összeférhetőségnek, az előítélet nélküli kölcsönös tiszteletnek katholikusok és a katholikusok közt, ahoz a száma és értelmessége is igen nagy az a katholikus elemnek az országban.

Azt is nehéz elhinni, hogy XIII. Leo, ez a geniális politikus szellem, a ki a francia püspököket és monarchistákat egész tekintélyével utasitotta a köztársasági alkotmány elismerésére és a legbensőbb lényében szabadelvű államkormány rendeletei iránt való engedelmességre, erőszakos tények vagy azok helyeslése által elidegeniteni akarja magától és a kuriától egy oly ország államhatalmát, minő a Szent István-korona országát, Mária birodalmát, élén az apostoli királylyal.

És Franciaországban nem maga a kötelező polgári házasság van-e érvényben? Nincs-e érvényben a főkép katholikus, egy ultramontán klerikális miniszterium által kormányzott Belgiumban? Igazán elhiszi egy lokos ember, hogy komoly esetben merné a kuria a magyar katholikusokat II-od osztályu hivőkké degradálni egy olyan intéménytől, a mely tulnyomóan katholikus lakosokkal biró országokban vitatlanul fennáll? Van-e okos ember, a ki igazán és komolyan hiszi, még ha a „Magyar Állam" szerkesztőségének a tagja is, hogy egy pápa, minő XIII. Leó, erőszakkal repressiókra és retorsiókra kényszeritse Magyarországot, hol a püspékök és katholikus alapitványok gazdagabban vannak dotálva, mint az egész világon?

Credat Judaeus Appella!

Épen, mert éles szimatjával megérzi az üde levegőt, tör ki a „Magyar Állam"-ból a dühi kiáltása, bocsátja ki dóre harczi jelszavát. De mit sem fog elérni. A katholikus klérus bizonynyal teljes erővel opponálni fog a házasági és születési lajstromok világivá tételének, hisz a fatum intézkedéseiben való megnyugvása daczára sem egyezik bele még a khalifa sem oly ténybe, mely birtokát csökkenti; mint tegye a pápa, az egyház, a katholikus klérus? De ha egyszer intézkedett az állam az ő souveraenitásában, akkor következik az ismeretes — tolerari posse.

Az állam pedig intézkedni fog. A közvélemény a házassági jog államositását akarja, különben a korona nem adta volna beleegyezését. A képviselőházban — és ezt teljes bizonynyal tudjuk — $^9/_{10}$ többséggel fog az illető törvény keresztülmenni, és győzni fog a főrendiházban is. Ha a főrendiház a törvényjavaslatot elvetné egyszer, másodszor is eléje fog terjesztetni. És ha még ekkor is elvetné, a mi igen valószinütlen, az esetre létezik nálunk a törvényerővel biró azon usus, mely szerint harmadszorra az országgyűlés mind a két házának egy közös ülésében történik a szavazás — mint a koronaőrök választásnál — és az igy létrejött többség adja a végleges döntő voltumot. A korona sanctiója kételyen kivül áll.

Ám kezdjék meg harczi actiojukat azok, kik a „Magyar Állam" mögött állnak, ha összeegyezteethetőnek tartják azt a hazafiasággal, Magyarország megerősödésének szükségével; de vigyázzanak, mert hajótörést fognak szenvedni. A magyar politikailag sokkal érettebb, sokkal okosabb, sokkal lovagiasan türelmesebb, hogysem a visszavonás, a polgárháboru eszközéül adja oda magát.

A Wekerle-kabinet programmja.

Világos és szabatos, határozott és meszszetekintő, mint az, a ki szerkesztette, a programm, melyet Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a magát magyarország törvényhozásának bemutatott kabinet nevében kifejtett. Es azzal a férfiasággal adta azt elő, a mely ép oly távol áll az öntulbecsüléstől, mint az al-

TÁRCZA.

A négy evangelista.

— Németből. —

Gusztáv Adolfnak hivtak és Nothanegl órás fia volt, ki egy kis városkában szerény életet folytatott. Gusztáv Adolf a papi pályára szánta magát, s már korán kezdett szolgálatokat tenni az egyháznak; előbb vasárnapoként a kisebb, később, midőn erősebb lett, a nagy harangot husta és mikor az áhitatos közönség énekelgetett, szent buzgalommal dolgozott az orgona fuvójánál, ugy, hogy a verejték csakugy csurgott a homlokáról. Sőt a jobbletre szenderült kanári madarakat és tengeri nyulakat sajátkezűleg temette el szülei konyhakertjének káposztafeje között, s oly meghatóan szónokolt hűlt földi maradványaik felett, hogy a nem messze csörgedező patakban pataskan mosogató asszonyok szemelbe éréken könyeket csult.

Az iskolában azonban nem tartozott a jobb tanulók közé. Kemény feje volt, s csak lassan tanult meg irni, olvasni és számolni; a katekizmust azonban tudta, mint karikacsapás, s e mellett egy remekmüvet is müvelt, nevezetesen a „Mi atyánk"-ot épen oly folyékonyan mondta el előlről végig, mint viszafelé a végütől az elejéig, s ezt senki sem birta megtanulni kartársai közül. Egyébként Gusztáv Adolf sem alázatos, sem ravasz és bizelgő nem volt, hanem egy kedélyes dörék fiu, a ki mindenki kedvelt.

Ha a fiu szülei előtt arról beszélt, hogy pap lesz, az atya összevonta homlokát, nem mintha a pálya ellen valami különösebb kifogása lett volna, hanem mert jövedelmének szerénysége emlékébe hozta e pálya költsége volltát. Az anyja azonban boldogan mosolygott azon gondolatnál, hogy egykor fiát a szószéken láthatja és midőn egyszer a városi iskola igazgatója leplezetlenül megmagyarázta neki, hogy Gusztáv Adolf nagyon korlátolt felfogásu, semhogy tanulni kipes lenne, akkor mérgesen távozott el és nem hitte ez irigy szavakat.

A dolognak mindamellett még egy másik bibije is volt. Gusztáv Adolfnak, a mint mondani szokták, nehéz nyelve volt és némely betüt nem tudott tiszán kiejteni, s nevezetesen az R. és S. nagy fáradtságot okoztak néki. Egyszer azonban olvasóórán olvasott valam i a hires Demosthenesről, kinek hasonló nehézségei kellett megküzdenie, s azonnal eltökélte, hogy a hires szónok példáját follja követni. A haját nem nyiratta le, mint ama hires férfi, hanem minden áldott nap kiment a malomkerék melé, egy kavicsot vett szájába, s nagy hangon szavalgatta „Jánost, a vidám szappanfőzőt."

És vasakaratával talán fel is küzdöite volna magát a hires szónokok sorába, ha a gondviselés kereszttel nem hozta volna számtásait. Anyja, ki eddigelé ót párolta, beteg lett és meg is halt. — Atyja ekkor kimondta a törvényt, s Gusztáv Adolf bevonult atyja műhelyébe, mint órástanonc. A szegény ifjunak lekellett tehát ülnie a műhelyben s felfegyvezett szemekkel tisztogatta és olajozta polgártársai óráit, s nézete szerint az istenadta földön nem volt szerencsétlenebb teremtmény Nothnagel Gusztáv Adolfnál.

Az idő gyógyit. Alkalmazkodott a viszonyokhoz, s midőn egy alkalommal rábiztak a templom órájának felhuzását, félig-meddig kibékült sorával.

Az évek egymásután tünedeztek el. Gusztáv Adolf kitanulta mesterségét, s vándorolni ment. Alig ment azonban a legközelebbi városig, s hazajött, miután a törvényes vándorlási időtartam letelt. Néhány éven át még atyja műhelyében dolgozgatott, mint segéd, azonban atyja jobblétre szenderült, s ő lett az a boltban és az üzlet virágzott.

Nemsokára ezután a városi templomnál megüresedett az egyháznszolgai állás. Mindenki méltó csodálkozására Gusztáv Adolf pályázott ez állásra, s ei is nyerte azt. A gonosz nyelvek azt rebesgették, hogy aljas pénzvágy vezérelte ez állásra a vagyonos iparost; de midőn kitudódott, hogy az uj egyháznszolga fizetését a szegények házának ajándékozta, akkor elhallgattak a rágalmazók, a Gusztáv Adolf tekintélye ugy növekedett, mint a nőtt hold. A plébános ur végre azt is kivitte, hogy Nothnagel ur a „Famulus" czimet elnyerte. Ez szebben hangzott, mint az egyháznszolga elnevezés.

Emanuel Gusztáv Adolf ur a nyilvánosság előtt egy hosszu, fekete kabátban, mely egészen az álig be volt gombolva, jelentkezett s ezen kabát felett egy tisztelettemlő fehér nyakkendő díszlett, s a felett pedig egy simára borotvált kerek arcz, melynek ajkai körül folytonosan jóakaratu mosoly játszadozott. — Gusztáv Adolf teljesen ki volt hókülve sorsával. Ifjuságának álmai ugyan nem teljesültek be egészen, nem volt első személy az egyházban, de elvitázhatlanul a második, mert az orgonás, kit voltaképen ez a második hely megilletett volna, titokban sokat papramorgózott s igy a polgársággal elvesztette minden tekintélyét.

Hogy az uj templom-famulus hivatalába lépte után nemsokára egy kereszttöy szüzet vett magának hitestársul, azt a hivek nagyon helyesnek találták, de hogy egy év és egy nap multán a famulus örömnapjaiva a kereszttöl medencze elé állott egy kisbaló kis Nothnagellal, akkor sokan kezdték csóválni fejüket s még a lelkész ur is nagy szemeket meresztett mert a boldog atya hátterbe szoritva minden a vidéken szokásos keresztnevet, első szülöttje számára a „Máté" nevet választotta. Gusztáv Adolf mitsem gondolt a hivek fecsegésével s örvendett a kis Máté nővekedésén.

És a családi öröm ujra bevonult Nothnagel ur házába; egy második fia született és midőn a plébános kérdezte, hogy minő névre keresztelje a pioint, az apa büszke mosolylyal igy válaszolt: „Márk"-ra.

Ekkor már világossá lett, hogy mire törekedett Nothnagel ur, s ő nem is csinált

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szerénységtől és igen jelentékenyen hozájárult, hogy a nemzet minden rétegének, körének, osztályának és pártjának nagy bizalma és élenk rokonszenve ez államférfiu felé fordul hivatásának.

A terjedelmes, a rendkívüli nehézségeket tekintve, melyek egyes feladatok megoldásával összekötve vannak, épenséggel hallatlannak nevezhető programm számos pontja közt mindenesetre szó kell a legfontosabbnak tartani, mely az egyházpolitikai kérdésre vonatkozik. Ez a pont van a legkimeríthetőbben is tárgyalva. Ha a kormány az összes belügyi kérdések e legkényesebbikében zordonan, kiméletlenül, egyedül az elvont államtalanul érdekét véve figyelembe, akart volna eljárni, akkor ezt a pontot is röviden és kategorikusan szerkeszthette volna, — sőt épen ezt, — akkor egyszerűen kijelenthette volna, hogy törvényjavaslatot fog benyujtani a kötelező polgári házasság behozatalaról. De többet akart a kormány, mint egy, bizonyosan szabadelvű és modern, de Szent István birodalmának történelmi fejlődésére és a magyar népszellemre nézve idegen intézménynek egyszerű felerőszakolását. Mindenekelőtt a létező viszályt akarta megszüntetni és a polgári házasságot, mint az egész házasági jogot felölelő törvényhozási actio megkoronázását a politikai, jogi és társadalmi alkotmányba bevezetni.

Mire van mindenekelőtt szükség? Bizonynyal és kétségtelenül ama bajok eltávolitására, melyek a születések könyvelésének terén elharapóztak. Miután a magyar népelleknek és az általa sugalmazott államtalanoknak is természete ellen van, hit- és lelkiismereti ügyekben kényszert gyakorolni vagy épen buntetést alkalmazni, a miniszterium mindenek előtt és pedig azonnal, a polgári anyakönyvek behozatalához fog ott, a hol elkerezhetési conflictus keletkezik; később, de szintén nem hosszu idő multva, az anyakönyvelés általánosan államosittatik és azután, miután ez utóbbi polgári lajstromokat vezető hivatalnokoknak egy némileg begyakorolt statusa megteremtetett, — a polgári törvénykönyvnek a családjogról és ebben a házasságjogról szóló része hozni fogja az általánosan hitelező polgári házasságot, de nem elvontan és egyedül állóan, hanem szervi összeköttetésben az általános egységes állami, minden állampolgárra egyformán kötelező házassági jogszolgáltatással. Hogy azonban minden felekezeti agitatio nak eleve letöressék a hegye, — mint a „Pester Correspondenz" megjegyzi, csupán ebből az okból, — a hangsuljozza a Wekerle-programm a koronának azt az ünnegatól érintendő jogát, mely szerint a kötelező polgári házassággal összekötött állami egységes törvénykezés elvének kijelentésének adott jóváhagyas után is fenntartatik az annak idején eléje terjesztendő javaslatokba való beleegyezés az illető törvény végrehajtása és egyes rendelkezései tárgyában. Ezzel egyszerűen minden támasz elvonatott az ultramontán agitatiótól.

Ma a programmnak csak erre a legfontosabb részére szorítkozunk; hisz ez tárgyalja azt a kérdést, mely okot adott gróf Szapáry kilépésére az általa „vezérelt kabinetből és Wekerle kinevezésére a kormány élére. A történelmi nevezetességű actus többi pontjaival legközelebb szándékozunk behatóan foglalkozni.

Pro domo.

Igaza van dr. Weisz Ignácz ügyvéd urnak, a lapok egykori szerkesztőjének, ha azmit és jogot formál arra, „a társadalomban kivivot elásnak, jellemének, ösmereteinél és megbizhatóságánál fogva, hogy meghallgattassék, következtek s hogy czikkei figyelembe méltassanak."

Az ügyvéd ur a brassói magyar ügynek mindenkor lelkes szószólója, kitartó harczosa vala s e tekintetben mindnyájan — barátai és ellenfelei — elfogják ismerni, hogy mara dandó érdemket szerzett s önzetlenül szolgálta a magyarság ügyét. Mint szerkesztő is szép eredményt mutatott fel, nem riadván vissza semmi áldozattól, csakhogy megmentse a zászló becsületét, a melyet magasan lobogtatott és győzelemre vezetett. Az ő szerkesztősége alatt a lap virágkorát érte s annak szellemi niveau-ja felülmulta vidéki kollegái nagy részét. Az ő vonzó egyenességének köszönhető, hogy melléje csoportosultak sokan, ugy a fővárosi mint a sajtó munkásai közül, s a városnak tollforgató emberei is siettek könnyiteni egy-egy hazafias irányu czikkeszkével a lelkiismeretükön. tőlük lehetőleg támogatván a lapot.

Ismétlem czék után, a mit már előző czikkemben hangsulyoztam, hogy a lap nem egyéb, mint a szerkesztő. Adjanak egy jó szerkesztőt a „Brassó"-nak, a ki annak érdekében dolgozni tudés akar, a ki a lapot érdekessé és a szó szoros értelmében ugszágá tudja tenni s akkor a lap prosperální fog esetleg s ubvenczió nélkül is.

Jelen soraim czélja az volna, dr. Weisz I. ur czikkének két pontjára reflektáljak, illetőleg arra néhány szerény észrevétel tehessek. A brassói magyar lap ügyérő a minap álnév alatt egy czikket tettem közzé.

Már pedig dr. Weisz ur azt tartja, „hogy a tisztesség azt hozza magával, hogy a ki valamit a lapban ir, az irja is alá nevét, nemesak azért, hogy a czikkel más ne gyanusittassék, de azért is, hogy lássa az olvasó közönség, kivel van dolga.

Mert mindaddig, míg titkos, ösmeretlen kezek feszegetnek közügyeket, addig nem is kivánható, hogy a brassói magyarság ily czikkek iránt érdeklődjék, mert hiába nem az, a mit irunk, hanem a ki irja merávadó logtöbb esetben."

Szabadjon megjegyeznem, hogy dr. Weisz urral e tekintetben egyetérteni nem tudok és sohasem fogok. Mert igenis elfogadott szokás a mai szurnalisztikában, hacsak személyi érdekeiről szó sincs, politikai és társadalmi czikkeket névtelenül közölni. Ellenkezőleg nem kell, nem szokás és nem illik a személykultust a szurnalisztikába bevinni, lévén a hirlapirás abczje az a szabály, hogy nem az mérvadó, hogy ki ir, hanem igenis az, a mit irnak.

Egy jó eszme, egy szép czikk, egy kiteljes ifjakká nőttek fel és a negyedik evangelista, János, mégis mindig várakoztatott, magára.

Ekkor egy járvány pusztított a vidéken s Nothnagelné asszony áldozatul esett. Az özvegy famulus elemite csakugyan gondoskarra, hogy a gyászév lejárta után ujra megnősül, hogy egy János birtokába juthasson, de a gyerekek lebeszélték őt a tervéről, s Gusztáv Adolf özvegy maradt. A fiatal Nothnagelok szépen diszletteik, Máté a theologiát tanulta, Márkus a tanitóképezdébe járt, s Lukács az apja műhelyében dolgozott, s Erzsébet vezette a háztartást.

Szép, karcsu leány volt, tüde kerek arczczal, szőke fürtökkel, s miféle az öregedő Nothnagel reá tekintett, titokteljesen mosolygott, s mogyogott valamit ajkai között. Valami czélja volt leányával, de nem árulta el senkinek sem.

(Vége köv.)

Nyilt levél Benedek Gyula urnak,

Fogarasban, november 19-én kelt, a 140-ik számban megjelent nyilt válaszára.

Mint rendesen, ezen nyilt válaszában is sok port igyekszik Benedek ur azok szemébe hinteni, kik őt egész valóságában nem ismerik; ám, ki B. urat gyermekégo óta, minden viselt dolgaiban, nyilt s nem nyilt siskajiban is, alaposan ismerem, csak nevetni tudok az ezen nyilt válaszában is magára vett tarkabarka komédiás disz magyar ruhán s az ujnyi vastag mázon, melylyel nyilt siskakkal s kivont szabályával áll az őt nem ismerő publikum elé és kellő oláh, akarom mondani görögtüz fénye mellett, a következetes és elvhű hazafit s pártalan jellemes ember akarja nagy komolysag s indignatiával játszani; tőlem bizony komédiáskodhatik s mint mindig, most is nevetve mondanám: „bravó Benedek" ha személyemel nem keveri komédiájába.

Ugyanis nyilt válaszában, ragalomnak állitja azon tényt: hogy a kutyakorbácsesali fenyegetést hozzá intéztem volna; *már pedig az nem rágalom, — hanem tiszta, igaz valóság, mert a kutyakorbácsesali fenyegetésem Benedek urhoz volt intézve*, de nem való; hogy ezt nem közvetlen a felszólalása, hanem az utána még felszólalt három bizottsági tag beszéde után tettem volna, mert a kutyakorbácsesali fenyegetést közvetlen a Benedek ur felszólalása után a az előtt tettem, hogy a többi bizottsagi tag felszólalt volna; *tehát a kutyakorbács, — minden kétséget kizárólag — Benedek urat illette*, még pedig azért, mert B. ur személyemet, magán életemet s becsületemet is megtámadni merte, — mit a többi később felszólalt tagok, egyike sem tett; — *de történt úgyen ő urral, a kutyakorbáccs mint az összes bizottsági tagok, de maga Benedek ur is igen . . . igen jól tudta és tudja, — neki szólt.*

Es ez, a köztünk f. évi februar havában a polgári kör helyiségében és a Lauritsch-féle vendégló nagy termében, a fogarasi választókerület számos választói előtt előforduló előmények után, hol én, — mint a több bizottsági tag által ezen lap 138-ik számában megjelent czikkben mondatik: „Benedek Gyulát politikai és más tekintetekból is hűn jellemezve és leláczásra, a képviselő jellegétségre kipelenek és érdemtelennek nyilvánitottam a visszalépésre kényszeritettem", — máskép nem is lehetett, mert ez akkora erkölcsi megvetetés és megfutamodás volt, hogy más ember, ki magát oly jellemesnek tartja, mint B. ur, életét tette volna reá, hogy ezen erkölcsi vereségét elégtéltelt szerezzen, még pedig lovagias férfihez illő uton, — Benedek ur azonban leereszteltre nyilt siskaját, hüvelyébe dugta szabályait s a lovagias elégtétel szerzés helyett a legnemutelenebb bosszuhoz folyamodott, t. i. nagy magyar hazafi létére szövetkezett a kijátszani akart főispán és ellenem azokkal, kiket egykor ösmaga sem szeretett, sőt utált: a román tulzókkal s velük együtt derüre-borura támad engem szárt, mert magyar vagyok, sőt jellememet és becsületemet sem kimélő; nem csoda tehát, hogy én ezek után B. urat lovagias elégtétel adásra hozzám méltónak és képesnek nem tartom s szamtelen bosszuja ellenében, ámbár nem szivesen teszem — ahhoz méltó fegyverrel — a kutyakorbácsesal leszek kénytelen egyetlen kincsemet; becsületemet megvédni.

De különben is Benedek ur, ezen kényszerhelyzetbeli kutyakorbácsesali fenyegetésest szemben is, a lovagias elégtétel kérés alól azzal igyekszik menekedni, hogy nyilt válaszában rágolja; mintha nem őt egyedül, hanem negyed magával fenyegettem volna azzal; ha már ez igaz s így lenne is, egy oly önérzetes ember s hazafiának, mint B. ur magat bemutatja, — akkor sem lett volna szabad, az általa annyira szeretett román testvérei hátá mögé bujni s jobb tudása elenére rágogni hogy nem reá — hanem azokra szólt a sértés, *mert, ha e részben nem volt tisztában, felvilágositást s annak folytán lovagias elégtételt kellett volna kérnie, mit B. ur, csak ezlem szemben is, már kétszer mulaszott el.*

Az pedig megint csak a komédiához tartozik s nem valóság: hogy Serbán Miklós orsz. képviselő: „nagy helyesés közt azt fogolte a kutyakorbácsesali, hogy az a kutyakorbács, a melyjivel az alispán a közgyülés termében megjelenik, visszapattan és az ő arczán fog szilinkára (?) foszlani", ezt tiszta hazugság, mert Serbán Miklós azon közgyülésen beszédet nem is tartott.

Ezek után én Benedek urral szemben, a komoly részt elvégeztem s a többiro néve ez uton is, az egész megyével s szeretett román testvéreivel együtt, — mert ezek is épp oly jól ösmerik mint én, — nevetve nézem: mint komédiázik tovább s velünk együtt kiáltom, hogy „bravó Benedek", „az tressca!!!"

Fogaras, 1892. évi november hó 24.

Kapocsányi Mór,
alispán.

Román dolgok.

A Gaz. mindig érdekes figyelmére méltatta a cseheket és németek nemzeti közdelmeit, mert abból merítette reményét, hogy a nemzeti egyenjogusag elvének megvalósitására s természetes, hogy az ő cseh barátainak van igazok. Azt hiszi, hogy ezt a nemzeti kérdést gyökeresen meg kell oldani, mert másképen a Monarchiát veszély? fenyegeti. Be sokat emlegetik azt a veszélyt! Különösen Slavicju volt ennek a Tribunaban igen nagy mestere. Addig figyelmeztetett minket, mig saját lábai alá nem tekintve, ő esett a szegedi verembe s onnan kimászva, vissza ment oda, a honnan bár soh'se jött volna Szebenbe. Ért a fenyegetéshez a Gaz, is, de van ahhoz esze, hogy nézget a lábai alá is.

* * *

Wekerle és a Gazeta. Abba a programmba bele kellett volna — igy véli a Gaz. — szurni egy kis megintést azokuak a tulzó magyarokuak. E helyett a közigazgatás államositásról, mint nemzeti megszüriduláról beszélt a miniszterelnök és ez teljesen kizárja — ezt is a Gaz. hiszi — a nemzetiségek kiengesztelését. Nem is várt ő egyebet attól a kabinettől, a melynek Tisza Kálmán volt a kereszatapja.

Beménykedek egy kicsikét Hieronymini belügyminisztertben, de itt is az a baja van, hogy ő már oly sok izben járt porul, hogy nem fog már rajta a magyarok igézö beszéde. Ő már csak azt hiszi, hogy még rosszabbnak kell következni, hogy azután jobb lehessen. A mondó ő az ő tesvéreinek, hogy ő kirdelmek sulyosabb része csak mostantól fog kezdődni. Ő nem ámit szép kiáltásokkal, s csak a közdelem végükérdem erős az ő hite.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hát tartsa meg a Gaz. hírt úgy is tudjuk, hogy magyar államférfiu a Gaz. kedvére való programot sohsse fog készíteni, még tán a fehér holló sem.

* * *

Nem fogadták a felső házban Wekerle miniszterelnököt rokonszenvesen, irja a Gaz., csak az elnök volt irgalmas iránta.

Nem lehetnek tehát Wekerle miniszterelnöknek valami fényes reményei. Ly vigasztalja magát. A dolog pedig nem úgy áll, mert egy-két ultramontán nyilatkozott az egyházi ügyben s az természetes, mert azoknak elvei homlokegyenest ellenkeznek a szabadelvü magyar m. elnök elveivel. Hát a magyar ellenzék? Apponyi, Helly Ugron? Ezek is a régiek. Na, nem mindenben, sőt nem egy helyen megéljenezték Wekerle beszédét, de ezt nem szabad a Gaz. olvasóinak tudni. Majd meglátjuk, hogy más lesz-e az ellenzék Bukurestben.

* * *

A szebeni Telegr. R. is reménykednek ha bizna Hieronymi miniszterben. Ei is vezérczikkezi, hogy mikor beszélt mint képviselő Hieronymi beszámoló beszédében, de attól fél, hogy az uj miniszter a románokra nézve ugynyira ellenséges — dusmanos — áramlat közepében, mert lesz képes jó szándékait megvalósitni. Pedig ugy látszik, hogy olyan jó szándékai vannak, melyekhez hasonlókkal néhai Eötvös báró óta egy magyar államférfi sem bírt.

* * *

Fogarasból azt irják, hogy Serbán képviselő ellen azt a nértelen levelező-lapot, a melyet mi is hoztunk Klösz Adolf számvevő megbizásából Vogel Vilmos készitette. Sok minden kitelik az emberektől, midőn a szenvedély kerekedik felül a higgadt megfontoláson. Mi igaz van abban, mi természetesen nem vállalunk érette felelősséget, csak egyet óhajtunk és ez az, hogy jobb hírokat hozhatnánk Fogarasból.

* * *

Csak a magyaroknál lehet olyan arczátlan lap — vélt a Tel. Rom. — a mely a magyarositást tüzi ki czéljául. Hát a magyarok ilyen jelzése nem-e olyan arczátlanság? Obrasnicia . . .

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és mérnöki irodája Budapest, VI. Andrássy ut 30.

Nedvesség elleni védekzés. A közegészség ápolására alakult német társaság havi ülésben a lakáshigiena egyik kérdésével is foglalkozott. Orth tanár megfigyeléseket közölt, melyekel ő oly házakban tett, melyeknek szomszédtelkén uj épitmények emeltettek. Ez esetekben mindannyiszor kitünt, akár a házserban, akár szabadon állanak is azok, hogy miután a szomszédos uj épitmény készen volt, az uj épitménytez legközelebb fekvő falak át voltak nedvesitve. Az uj épitmény megszáradásánál a szabadda levő vizenek egy része a régebb szomszédnak falsba hatol az illető lakok kárára. E károkat Orth tanár rendőri szabályrendeletel véli megszüntethetni. Ha a régi ház uj épiletbe hatásos falai kátrány bevonattal, vagy tetőcsirizzel elválasztjuk, ez által a nedvesség áthatolása megakadályoztható volna.

Jógvágás villamosság segitségével. Canada északi partjain, a hol nagyban fogiatkoznak a jég beszerzésével, a jövő téli évszakban uj eljárást fognak alkalmazni a jégvágásra; e czélra acélsodronyokat akarnak használni, melyek a dinamo áramával által izzásba hozatnak.

Vizhatlan cementmunkák. A „Centrublatt für die oesterr. Papier industrie" javasolja, hogy a telaszott vizhatlan bejső diszitésére szolgáló cementet sejtszövet rostokkal vegyitsék, mi által a diszitésben hajszálrepedések keletkezése meggátoltatnék. Ezen eljárás hatásában is, a már ismert módra emlékeztet, hogy az idők folyamán vizhatlanságukat veszitett czementmedencék sürítése végett, azokba fürészport tesznk; ez utóbbiból levált egyes sajtrostok a hajszálrepedésekbe jutván, azokat betömik, minthogy azok a viztól megdagadnak.

Vasplének megölmozása. A táblák megölmozás előtt fürdőben megázatandók, mely öncler és ammoniumcloridon kivül még oxalsavat és natriumsulfitot is tartalmaz. Az utóbbi anyagok (10 kg. oxalsav és 5 kg. natriumsulfitot 100 kg. vasra számitva) alitólag oda hatnak, hogy az ölem szorosabban tapadjon a vashoz. Ezen eljárásra Horgan György Villiam kapott szabadalmat.

Analinfestékfoltok eltávolitása a testbőrről. Az analinfestékfoltok kezek megtisztitására, mint legkiméletesebb módszert ajánlja az „Unna" cz. szakfolyóirat, hogy azokat egymásután 5 perczentes sósvizben hidrogénsuperoxiddal és aztán alkohollal megmosuk.

Olcsó platinozás. Vastárgyakat egy vékony platinrétegnel meg lehet óvni, ha előbb borsavas ólom, rézoxid és terpentinspirituszból álló keverékkel befodjük és 110—120° C. hőfokusk kitesszük. A bevont felületrá és a tárgyon egyenletesen terjeszkedik szét. Erre egy borsavas ólom, rézoxid és levendula olajból álló második burkolatot viszünk rá, a tárgyat platinaclornak aetherben való oldatával áteresztetik és 95° C.-nál nem magasabb hőfoknál elgőzölögtetjük. A platina bevonat igen erősen tart és fényes külső mutat. Ha a lecsapodást az első zománczfedőn állitjuk elő, az bágyadt szint kap.

Villámütés mint folyam-kapcsoló. Egy heves villámütés, mely egy estén a szini kiállitás alatt a bécsi rotundaba ütött, nagy izgalmat idézett elő. A villám letette után közvetlenül a szinháza előtti nagy tér csodálatos élénk világitásban uszott. Az összes izzólámpák égtek és az erőskörüt vizsgálatból kitünt, hogy a villám egy vezetőbe ütött és egy kikapcsolót érintve, a nélkül, hogy valami kárt okozott volna, azt elázárta, ugy, hogy az accumulatorfolyam a szinház előtt levő villámpákat meggyujtotta.

A zongora hangszerkény, mely Stork Adám gross-umstadti lakós találmánya — csak hangoló pálcza és a felső szekrénygerenda között van megerősitve, különben szabadon van alkalmazva. Ez által az eddigi berendezés hátrányos feszülési viszonyai eltávolitatnak, ugy hogy a szabadon lengő szekrény egész erő képes kifejtení, a mi ugy a hang szépségét, mint tartósságát előmozditja.

Budapest, 1892. évr. november hó 15.

HELYI HIREK.

Az érdekes kártya-játék czimü nyilttérre vonatkozólag, mely a Brassó 141. számában közöltetett, a n. érd. közönség megnyugtatására és szives tudomásul vétel végett kijelentjük, hogy az nem a Drechsler-féle kávéházban történt.

— **Jubileum.** Mint örömmel értesülnek, magyar egyházi körökben a jubileumra ünnepélyt készül. Ugyanis az iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete, mely az 1882. évben alapittatott, 10 éves fennállásának alkalmából a szokásos alkalmiszi évfordulót most karácsonykor nagyobbszabásu jubileui mi ünnepre meg Az ünnepélyes közgyülésen kivül lesz bankett és fényes bál, melyet egy kiválóan érdekesnek igerkező müsor előz meg. Ugy értesitettuk, hogy Kocsis Ferencz kir. tanácsos tanelőtjegyző ur, ki magyarságunk életének minden mozzanatában tevékeny részt vesz s ki annak idején az iparos ifjak egyletének megalapitásában is kivaló buzgalmat tejtett ki, a jubileumi ünnepen alkami felolasztat fog tartani, ez által kiváva mintegy rámutatni arra, hogy a törekvő iparos ifjuság munkás egyleti élettét érdem szerint méltatja.

— **Rendőri hir.** (Bizaszóva.) tognapolott este a 10 órai szabadságos katonák érkezett meg Bulgáriából a koprivichi illetőségü Petko Gyorgyeff zöldségtermesző, miután a III. osztály egyik kocsijából kiszállott, egyensen a legközelebbi vágányon akart az indóház épületébe jutni, de egy hirtelen épen ezen vágányon közledő tolómozdony által elütötetett és mindkét lába elgázoztatott. A szerencsétlenül járt embert azonnal a kórházba szállitották, de oda mint tr.pnap elődött a szenvedett sérülések következtében meghalt. A megindituadó vizsgálat feladata lesz kideriteni, vajjon egyedül Petkot terheli-e a hibs, vagy hogy a mozdonyvezető is hibás volt-e, a mennyiben a kellő elővigyázati szabályokat figyelmen kivül hagyta volna.

— **Térzene.** A katonai zenekar vasárnap a fő tereken közönséget szórakoztatta. Ugy szólt a „Mária" cz. operaház. 3. Csiszár: Kettős a „Kutok" czimü operából. 4. Wenturs: „Sinnen Mark". 5. Bayer: Egyveleg a „Babatündér"-ből.

— **Városunk zenei életében** a philharmonikus társaságnak közelebbről történt átalakulása által örvendetes mozanat jelentheti. Az elnöki tisztség az ezen téren kiválo szakismeretteel biró dr. Matyóka Károly főreáliskolai tanár ur által töltetett be, kinek képzettsége biztositékul szolgálhat az egylet működése iránt. A zenei vezetés Brandor Antal karmester szakavatott kezeiben van, s e két főfaktor reménlünk engedi, hogy a philharmonikus egylet igazi müélyezetet szerzend kiátitsba helyezett hangversenyeivel, melyeknek elsője december 6-ikára van kitűzve. Azonban óhajtandó volna, hogy a közönség is méltó elismeréssel viseltessék a nemes zene kiváló müvének bungoláskra iránt.

— **T. Volna Vazul** brassói bolgárczegi gör. kel. lelkész tisztelettelsi esperessé nevezettetett ki. Sokat várunk tőle majdan a népnevelés érdekében. Fogadja őszinte üdvözletünket kitüntetése alkalmából!

— **Helyreigazitás.** A katonai zenekar vasárnap, nov. 27-ére „Central Neo 1" nagy-termében teritett asztalok mellett hangversenyt rendez, melynek érdekes müsorából csak: „Ejj hogan a Gulber-völgyből" és „Légy üdvözlve" c. nótát fogja emlitjük fel, melyek szárnykirtőn fognak előadatni. Kezdete este fél 8 órakor, belépti dij 30 kr.

— **Helyreigazitás.** Lapunk utolsó számának „Egyletek és társulatok" cz. közleményében sajtóhiba tévtett, mit azon megjegyzéssel közlünk, hogy Gáffy Sándorné ónagyasszony elnökké választása alkalmával nem 5, hanem 50 frtot adományozott a „Mária Dorothea" egyesületnek.

— **Szállitások.** A m. kir. államvasutak igazgatóságnak, valamint a Budapest jobbparti üzletvezetőségének egy-egy hirdetménye, kémény és puha mühelyi fák u. m. tölgy- és bükkfa pallók, erdei fenyő deszkák stb. szállitásat illetőleg, a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekinthető.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A megyei tisztviselők illetménynyitvitása.** A képviselőház tegnapelőtti ülésében legvégén majdnem ésszreöttelnél hangzott el Wekerle miniszterelnöknek az a fontos kijelentése, hogy a megfontolatlas ala vette az állami tisztviselői fizetéseket szabályozó törvényjavaslat keretében a megyei tisztviselői illetménynek javitásának bevonását is. Mint értesültünk, ez a bevonás tényleg meg fog történni s erre vonatkozólag a törvénykalatok s költségszámitások már folyamatban is vannak. A megyei tisztviselőkre való kiterjesztés természetesen gyökeres átalakitást teendi szükségessé a törvényjavaslatnak a bizottsági tárgyalásnál a hiz pénzügyi bizottságában is, a melynek asztalán fekszik ez idő szerint a törvényjavaslat.

— **Állami közhasználatu távbeszélő.** Az állami távbeszélő épités vezető mérnöke közli velünk, hogy az utóbbi hónap végén, melyeken a hálózat támszerkezetei vannak és azok melyek a huzalfesztés által bármily csekély mértékben is megrongáltattak, a huzalfesztési munkálatok befejezése után azonnal kijavittatnak és az okból felkéretnek nevezett házak tulajdonosai, oselleg a házban levő lakók, hogy a nálunk jelentkező szakiparosokat a rongálást megszüntessék; e miutan a czban a telé kőmive szinte nem volt, tehát, továbbá a házakat fedő hó a rongalás mértékét előfdi, minden észrevehető rongalás mosta a már egyszben helyreállitott, de később bekövetkezett szélviharok, vagy jelenleg ésszre nem vehető rongalás tavaszszal egész terjedelmében lesz helyre állitva, mire nézve sommumuvi reverzális kiállitása nem szükséges, miután a fentiekel az 1888 évi XXXII. t. cz. 8 §. a háztulajdonosoknak biztositja.

— **Közös halál.** Szerethető, Bukovinából jelentik: Jjlinczuk Máris nevű özvegyasszonyt és fiát lakásukon megszenesedve találták. A vizsgálat kideritette, hogy az asszony haldokló fia kezébe egy megrestelő égő gyertyát adott, hogy — a nephi szerint — megtökonyitése tulso szenvedését. E közben az asszony fájdalmában — ugy látszik — elájult. A gyertyától az egy meggyuladt s az anya és fia elégtek.

Egy ujabb Verne kötet, XII-ik kötete az utóérhetetlen képzeletted megáldot iró „összegyüjtött munkáinak," melyek megjelenését mindig örömei vesszük és adjuk tudomásul, Verne munkáiból tizenkét kötet felér egy egész könyvtárral. Mert a ki mulatni, nevetni akar, olvassa Vernét; a ki az éj, a föld, a csillagok, a tengerek titkaira kiváncsi, olvassa Vernét; a ki Afrikában, Ázsiában, Amerikáiban figyelvező segédkezése mellett és minden baj nélkül akar bolyongani, olvassa Vernét; a ki végül drámai mozzanatokat keres és tudni akarja azt is, hogy az emberiség méltóságán mily szégyenfoltok ragadnak meg most is, olvassa Vernét. A mostani kötet a „Dél csillaga" czimü regényt tartalmazza és elég, ha annyit árulunk el belőle, hogy irója szellemének quintessenczióját van benne. Ezt a könyvet nem tesszük le kezünkből addig, mig végig nem olvastuk és aztán ujra eléveszünk, hogy a szép helyeket ugy elvezzük, mint a hogy egy magasabb pontról a szép tájakat szokás elvezni. Zemplénii P. Gyula forditása méltó és hü átdolgozása az eredetinek. E kötetből a második sorozat befejezést nyerve, helyén valónak tüljuk annak megemlitesi is, hogy Elsier G. (Budapest, Andrássy ut 43) fiúvo 80 krjával, diszkötésben 90 krjával adja az egyes munkákat, melyek mind teljesek.

— **Uj siker.** A nemrég lefolyt brüszszeli kiállitas alkalmából a kiállitás elnöke a következő levelet intézte a gróf Esterházy Géza-féle czognacgyárhoz, mely e kiállitason tudvalevőleg a diszoklevelet az aranyérmmel nyerte el: „Különös és kiváló örömünne szolgál, hogy Önökkel tudathatom, mikép kiállitásunk sürije a kiüldött és kiállitott cognacot oly kitünő minőségünek találta, hogy ezért a legnagyobb kitüntetést: a diszoklevelet aranyérmmel itélte oda. Midőn e kiváló és jelentékeny sikerhez, mely egyszersmind hazájuk cognac-iparának sikere is, őszinte szerencsekivánatainak nyilvánitom, tudatom egyszersmind, hogy a diszoklevelet és az aranyérmet egyidejüleg elküldöttük. Üdvözletem stb.

— **Ritka nagy termés.** Az imént befejezett répatakarulas alkalmával, daczára hogy sok volt a pansza a nyár igen kedvezőtlen, aszályos időjárása miatt, mely a répafejődést megakasztotta, mégis sokfelé olyan rengeteg répatermések mutattattnak fel, a melyek már esoda számba is mehetnek. Igy az oberdorfi fajbol Pámor celi postaterndő 688 méterimázsa, Nagy István szentmiklósi tisztartónál 697 métermázsa termett kataszträlis holdankint, eljubgyorulaku répa Klein Ignácz ongai bérgazdaságban 732 métermázsa. Stégh Henrikné Ó-Kérne 862 métermázsa 52 klót takarult kataszträlis holdankint Mamuth répa pedig tóbbek közt báró Wesselényi zsibói uradalmban 790 métermázsa, Betegh Gergelynél pedig Sóósmezőn 1248 métermázsa termett kataszträlis holdon! A mostoha nyár után ezek mindenesetre phánomenális hozamok, az okok pedig oit rejlenek hogy a kedvezőtlen időjárast ellensúlyozta egyrészt a jó kezelés, de főleg az igen jeles régmagy mely az elmondott esetekben is Mauthner Ödön budapesti magkereskedőtől került. A takarul lok e rengeteg termések takarultak, tobnyire homokosgrygg szerkezetűek. Sóósmezőn hol egy holdon majdnem 1300 métermázsa termett, a talaj agyagos volt, kevés szamosi iszappal.

Nyilt-tér.*)

NYILATKOZAT.

A „Brassó" 141. számában egy magát megnevezni nem akaró utazó Breselmaier István ur ellen a „Nyilt-tér" czimü közreadottakat visszavonja, mivel nevezett vendéglős ur több tanuk előtt tőle bocsánatot kért.

Budai selyemszövetek méterenkint 55 kr.-tól 9 frt 85 krig (minteg 300 különböző árnyalat és szinben) szállit, megrendelt egyes előtonyókre, vagy végekben is postabér és vámmentesen *Henneberg G.* (csász. és kir. udvari szállitó) *selyemgyára Zürichben.* Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 krajczáros bélyeg ragasztandó. (310) 2—3

*) Az ezen rovat alatt megjelenő kiadványokért és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Csalhatlanul

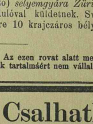

segit Fink Ottó

„Sámson-ja."

Az egyedüli szer a **haj és szakáll növesztésére. A haj kihullása** ellen. **Fejkorpa** és **fejbetegsége** ellen. Ideges **fejfájás** ellen

Teljes biztositék. Szétküldés a szabadalom tulajdonos által:

Fink Ottó,
Bécs, III. Fáczán-utcza 47. sz.

Raktárhelyek kerestetnek. Prospektusok dijmentesen.

483 (9—12)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

Sz. 15276/92.

Hirdetmény.

az 1893, 1894 és 1895 évi házadó kivetést illetőleg.

A magas m. kir. pénzügyminisztrium f. é. október 19-én kelt 73094 számu körrendelete folytán közitudomásra hozatik, hogy az 1883 évi XLIV. t. cz. értelmében a házosztály és házbéradó kivetés 1893, 1894 és 1895. évekre az adó összeirás alkalmával összegyűjtött adóadatok, nyomtatott a házbirtokosok vallomásai alapján, még ezen év folyamán következni fog.

A házbirtokosok által kiállitandó házadó vallomások az alakban 1892 évben divezti házbérekről a városi adóhivatalnál f. é. november hó 30-ig benyujtandók; mivel ellenesetben azok a házbirtokosok költségein hivatalból elkészittetni fognak.

A házadóvallomások a városi adóhivatalól ingyen kaphatók és az egyes rovatok pontosan és lelkiismeretesen kitöltendők.

A háztulajdonosok a városi adóhivatalnak mindazon adatokat közöni kötelesek, mely az adó törvényszerű kivetésére szükségeltetnek. A háztulajdonos vagy a háznak állandó ? hasznonélvezője a házbér bevallását meghatalmazott által is eszközölhetí; hiszen elütközése esetén azonban adó megrövidítés miatti felelősség a háztulajdonost terheli. Ha több a tulajdonos a vallomást valamennyinek vagy az általok a végre különösen felhatalmazottnak kell aláirni és a vallomás bélyegszerűen valamennyi felelős.

A házak nyers jövedelmét képezi együtt véve mindaz, a mit a tulajdonos a bérbeadott ház használata fejében a bérlőtől huz. A bérjövedelem alatt tehát nemcsak az e czimen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatást, hanem mindaz értendő, mit a bérlő a bérlemény használata fejében ellenértékkép fizet; ilyenek az állami és községi adók, tűzbiztositások, kémény és házajavitások vagy állandó átalkitások költsége, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlő a bérbeadónak visszetérk, éjjeli virasztás, szemét kihordás és más ily nemű kiadások az ezimen fizet s végre minden egyéb természetbeli szolgálások. Ennéi fogva a háztulajdonos vagy annak megbatalmazottja a lakbérleket minden épületnél, lakosztálynál vagy egyes lakrészekénél általában minden levonás nélkül ugy köteles bevallani, a mint azok megkötettek, illetőleg ő ki nem béreltetnél megkötthetők volnának.

A butorral bérbeadott épületek vagy lakások oly tőmak bevallandók a házadó kivetésért, mintha azok butor nélkül lettek volna bérbe adva, azonban az osszes házbér azon összege, mely a butorzatra esik, a háztulajdonos által?a vallomási ivben számszerinti szinten kimutatandó; — ez áll akkor is, ha egy lakás kerttel kiadatott volna bérbe, mely esetben a kertre eső bérösszeg szinten bevallandó lesz.

Ha azonban valamely lakrész vagy ház az 1892 év folyama alatt üresen állott a vallomási ivben azon bérösszeg bérandó, mely az üresen állott ház, illetőleg lakrész után buzott volna, ha az üresen nem állott, hanem bérbe adatott volna, mivel lakrésedések külön irásbelileg bejelentendők.

Ép ugy az épületet terhelő adóságok a házadóvallomásba nem bejegyzendők, mivel ezen érzrevételek a házadó kivetésnél figyelembe nem vétetnek, az okből, hogy a terhekről szóló vallomások azoknak az általános pótadó kivetésnél figyelembe vétele végett inkén az ezen czélra szánt vallomási ivekkel mindenkor minden év január hó folyamán a városi adóhivatalnál benyujtandók.

Azon házbirtokos, házgonduok vagy házfelügyelő, a ki a házbérvallomást be nem adja, vagy a hiányos alakban kiadott vallomás hivatalosan megjelölt hiányait az adókivető közegek által kitűzött legalább nyolcz napi záros határidő alatt nem pótolja a hiányok kipótlása végett elrendelt helyszini szemle költségeit viselni tartozik és 1 irtól 50 irtig terjedhető pénzbirsággal büntetendő.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövedelme megítéltetni kötetnek mindenki tudomása szerint felvilágositást adni, ha erre a pénzügyi közegek által felszólittatik.

A lakbérlők magán a bérvallomási iven bizonyitják a vallomás helyességét, nevének a háztulajdonos kötelességszerű felhivása folytán az illető rovatba bejegyzése által.

A házbirtokos, ki a bérvallomási ivet annak kitöltése előtt azaz mielőtt abba a bérösszegeket bejegyezte és a lakbérlőkkel aláiratja, annyiszor büntettetik 100 irttal, a hány bérlőnél követte el ezen mulasztást.

A befizetett birság egészben a fejlesztőnek adatik.

Ha a házbirtokos és lakbérlő közötti egyetértésből szándékosan követtetett el a kijátszása ez által az államkincstár megkárosítása, mindkét fél a megrövidítésnek kitett összeg háromszoros megfizetésével büntetendő; a büntetés alól azonban felmentetik a bérlő, ha törvény megszegését 15 nap alatt ő maga jelenti fel a pénzügyi hatóságnak.

Az a házbirtokos, a ki lakásüresedés megszüneté, a házadó neméének megváltoztatását (t. i. azt a körülmenyt, hogy az eddig házosztályadó alá tartozó ház vagy lakrész kiberlés folytán házberadó alá jön, vagy megfordítva) vagy az időigjenes adómentesség megszünését és ennek következtében az adókötelezettség megkezdését megállapitó körülményeket a házadó kivetésére hivatott városi adóhivatalnál a változás beállát köre'ő 14 nap alatt be nem jelenti, jövedéki kihágást követ el, melynek birsága az 6883 évi XLIV. t. cz. 100. §-a értelmében 1—8 annyi mint azon összeg, melyivel a kincstár megkárosíttatott. Ha pedig ezen összeg nem tudatik a birság 1—500 forint. A házadó a városi adóhivatal által vettetik ki.

Brassó, 1892. november hó 19-én.

A városi tanács.

623 (2—2)

Kwizda Ferenz János cs. és kir. szállit. a magyar kir. udv. szállitó Korneuburg

Kiwzda-féle

297 46—50

Hajsav korpa és hajkihullása ellen 1 üveg 50 kr.
Hagymakenőcs hajnöv. szer. 1 tégely 80 kr.
Tyukszemtap. 1 doboz 35 és 70 kr.
Tyukszem és kinövések elleni tinktura 1 üveg 35 kr.

Vas-cognac diéta-szer vérszegények és reconvalescensek részére. 1 üveg 1.40
Csukamájolaj üveg 70 kr. és irt 1.20
Ferencz-pálinka 1 l. 55 kr.
Utifü-nedv köhögés és rekedt ség el. gyerm. szám. 1 ü. 35 k

Főraktár Magyarország részére
Török József gyógyszerésznél;
Budapest, király-utcza 12.

1889. párisi kiállitason arany érem.

Legnagyobb eredmény!! Próbáljatok és és itéljetek!!

A valódi

TORD-TRIPPE

kiirt patkányt, egeret és vakandot anélkül, hogy más háziállatokban kárt okozna

Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosport vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és a háziállatoknak teljesen ártalmatlan. 561 (8—8)

Egy csomag ára **50 kr.**

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyitja, hogy egy a TORD-TRIPPET földimuló szer lévezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, mig ellenben más a phosphor vegyülék elpusztit kutyát, macskát és a legkellemetlenebb büz terjeszti.

A. COUSSEAU Traverse Gazinno 5 Marseille

Egyedüli főraktár Brassó és környékére:
ROTH VICTOR
Medvé'-hez czimzett gyógyszertárában
Hirscher és Árvaház utcza sarkán 1. szám

THOISS FRIGYES
könyvkötő és díszmű-ruhakis
Brassóban.
Árvaház-utcza, (régebben Szentjánok-u.) 29.
Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint
könyvkötészetemet
oly módon rendeztem be, hogy a legkifogástalanabb munkákat, diplomákat és
mérsékelt áraokon.
Miután még a legjegyzőkönyv kiszolgálás biztositásom, a t. cz. közönség szives pártfogását tisztelettel kérem. 620 3—3
Thoiss Frigyes.

ERDŐVIDÉKI
Baross-forrás

Az Erdővidéki „Baross-forrás“ vize a legtisztább égyenyes savanyuviz.

A legjobb asztali és üdítő ital.

Gyomor- és vese-bajokban a legkellemesebb és leghatható-sabb orvosság. Emeli az étvágyat és előmozditja az emésztést.

Járványok idejében rossz ivóviz helyett a legegészségesebb ital gyermekeknek és felnőtteknek.

Főraktár Brassó és környékére:
Irk Károly fűszerkereskedő, Kapu-utcza 63. sz. a.

Továbbá kaphatók:
Duschoiu János és Fia, Töpfner Károly, Schäser József, Zeriff Antal, Zeriff M., Bede Antal, Nagelschmidt János, Geisberger Frigyes kereskedő uraknál.

Ára: 1 literes üvegnek **6 kr.**

338 (39—*)

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevél.

COGNAC

Gróf ESTERHÁZY GÉZA

saját gyártmánya,

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik; minőség tekintetében

bármelyik franczia gyártmánynyal versenyezhet.

Ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség a **** Cognac, mely mindenütt kapható.

Cognacunk **tiszta borból** idegen anyagok hozzávegyitése nálkül franczia mód szerint készül, s ezért járványos betegségeknél különösen kolera ellen **óvszerül** sikerrel használható.

A Gróf ESTERHÁZY GÉZA-féle cognacgyár

igazgatósága,

Budapesten VI., külső váczi-ut 23.

Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin és Brüssel.

528 (12-20)

Csak akkor valódi, ha a sértetlenügyön ez az egyetett feliratú van: „GRÓF ESTERHÁZY GÉZA.“

A forgalomban levő valódi franczia Cognackal vetekednek.

Szakértő véleménye:

Brassó, nyomatott kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.